

Ks. Józef Waclaw Boguniowski SDS

KONGRES WYKŁADOWCÓW LITURGIKI W HOLANDII (1988)

W dniach od 10 do 23 września 1988 odbył się w Holandii, w przygranicznej miejscowości Kerkrade—Rolduc kolejny kongres wykładowców liturgiki obszaru języka niemieckiego (AKL — Arbeitsgemeinschaft Katholischer Liturgikdozenten im deutschen Sprachgebiet). Tego rodzaju kongresy odbywają się od przeszło ćwierćwiecza regularnie co dwa lata w różnych krajach języka niemieckiego. Organizatorem ostatniego kongresu był komitet, składający się z wykładowców liturgiki języka flamandzkiego, gdyż docenci tej grupy językowej zintegrowali się w ostatnich latach z docentami obszaru języka niemieckiego.

Również tym razem do udziału w kongresie zaproszono wykładowców liturgiki z Jugosławii i Polski. Polskę reprezentowały dwie uczelnie: Akademia Teologiczna w Warszawie oraz Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie w osobie niżej podpisanego.

Ostatni kongres skoncentrował się wokół tematu: „Liturgia a przestrzeń sakralna dzisiaj”. Wygłoszono na nim pięć referatów i jeden komunikat.

Pierwsza prelekcja, którą wygłosił dr L. Augustus z Heerlen, poświęcona była historii byłego opactwa Klostersrath (Rolduc), gdzie rozpoczął się kongres liturgiczny.

Przybyli z Wiednia prof. dr H. Muck i jego małżonka (referat pt. „Przestrzeń miejska, mieszkaniowa i kościelna. Strukturyzacja ich wzajemnych powiązań” uczestnicy otrzymali wcześniej) przeprowadzili w grupach ćwiczenia przeżywania przestrzeni.

W kolejnym referacie dr R. Steensma z Groningen zatytułowanym „Kościół a sztuka współczesna” na pytanie czy w budownictwo sakralne może być zaaplikowana także współczesna sztuka abstrakcyjna, odpowiedział, że jej element pozytywny pobudzający do kontemplacji może być przyjęty przez teologię pastoralną dzisiaj.

Prof. dr Al. Stock z Kolonii w kontrowersyjnym referacie pt. „Uczęszczanie do kościoła a dom boży” dostrzegł oczyma człowieka Zachodu schyłek budownictwa sakralnego.

Dr P.G.J. Post z Amsterdamu w prelekcji „Oddziaływanie przestrzeni. Niektóre uwagi nad analizą pomieszczenia liturgicznego lub: w jaki sposób na nas oddziałuje” przestawił na przykładzie trzech kościołów holenderskich kompleksowe oddziaływanie miejsca sakralnego i twierdził, że *sacrum* i *profanum* nie stanowią dla siebie dzisiaj konkurencji.

W prelekcji końcowej prof. dr G.M. Lukken z Tilburg w referacie pt. „Architektoniczne wymiary obrzędu” usiłował udowodnić za pomocą semiotyki szkoły paryskiej (A.J. Greimas), że przestrzeń architektoniczna kościoła jest integrującą podstawową częścią składową obrzędu.

W komunikacie dr A. Gerhards z Witten—Rüdinghausen podał projekt instrukcji na temat: „Dyrektywy dla budowy i wyposażenia pomieszczeń służby bożej”, przygotowany przez Konferencję Episkopatu zachodnioniemieckiego.

Chociaż program kongresu zapowiadał się bardzo interesująco, to jednak dobór tematów poszczególnych referatów nie był adekwatny do pierwotnego założenia kongresu liturgicznego.

Kraków

KS. JÓZEF WACLAW BOGUNIOWSKI SDS

Ks. Waldemar Chrostowski

ŻYDOWSKO-CHRZEŚCIJAŃSKIE SEMINARIUM W CHICAGO

W dniach od 29 czerwca do 18 sierpnia 1989 r. przebywało w Chicago 22 wykładowców polskich Seminarium Duchownych i wyższych uczelni teologicznych, którzy uczest-